

Ds. Arjan van Groos (1962 - 2014)
Tekst: Efeziërs 4, 17 - 24
Ochtenddienst / middagdienst

Broeders en zusters,

Morgendienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen : Psalm 89 : 1 en 3**
- 4. Lezing van de wet**
- 5. Schuldbelijdenis door zingen : Gezang 157**
- 6. Genadeverkondiging met aansluitend zingen van Gezang 160**
- 7. Gebed voor vergeving van de zonden en vernieuwing door de Heilige Geest**
- 8. Schriftlezing : Efeziërs 4 : 25 – 5 : 20**
- 9. Zingen : Psalm 118 : 6 en 10**
- 10. Tekst : Efeziërs 4 : 17 - 24**
- 11. Zingen : Psalm 116 : 4, 5 en 10**
- 12. Dankzegging en voorbede**
- 13. Slotzang : Psalm 145 : 3 en 5**
- 14. Inzameling van de offergaven**
- 15. Zegen**

Middagdienst

- 1. Votum**
- 2. Zegengroet**
- 3. Zingen: Psalm 89 : 1 en 3**
- 4. Gebed om zegen over de eredienst**
- 5. Schriftlezing: Efeziërs 4 : 25 – 5 : 20**
- 6. Zingen: Psalm 118 : 6 en 10**
- 7. Tekst: Efeziërs 4 : 17 – 24**
- 8. Zingen: Psalm 116 : 4, 5 en 10**
- 9. Apostolische Geloofsbelijdenis**
- 10. Zingen: Gezang 165**
- 11. Gebed en dankzegging**
- 12. Inzameling van de offergaven**
- 13. Slotzang: Psalm 145 : 3 en 5**
- 14. Zegen**

Geliefde gemeente van onze Here Jezus Christus, broeders en zusters, groot en klein,

[Gij geheel] ‘Maar gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen’, dat waren woorden die ik geregeld als kind hoorde als in zondags in de kerk zat. In dat verband klonk vaak de oproep om niet wereldgelijkvormig te worden. Je kunt je afvragen waarom deze woorden vandaag de dag minder klinken. Lopen we vandaag de dag minder gevaar om wereldgelijkvormig te zijn? Het lijkt me niet. De wereld is vandaag de dag een stuk moeilijker te ontlopen dan in die tijd. De wereld komt zo gemakkelijk onze levens binnen via radio, televisie en internet. En in een land dat steeds verder van God is vervreemd, zou een verschil in levenswijze ten opzichte van de wereld nog beter zichtbaar moeten zijn. Maar is dat ook zo?

Ik begrijp ook wel iets van de verlegenheid met deze woorden. Want hoe moet het ‘anders zijn’ dan zichtbaar worden? Ik denk dat we dan al gauw beelden bij ons opkomen van de Gereformeerde Gemeenten. Waarin de vrouwen altijd rokken dragen. Waarin de vrouwen op zondag hoeden dragen en de mannen allemaal in kostuum lopen. De ambtsdragers allemaal in het zwart gekleed gaan. Dat willen we niet. En daar zijn ook goede redenen voor aan te voeren. Want buitenstaanders kregen daardoor gemakkelijk het gevoel dat christen zijn somber, stijf en beklemmend is. Dat is zo in tegenspraak bij het evangelie. Want evangelie betekent toch ‘blijde boodschap’. En in Galaten 5 : 13 staat toch dat we geroepen zijn om vrij te zijn. Dat stralen ze ook niet uit. En in de brief aan de Filippenzen schrijft Paulus telkens weer dat de broeders en zusters blij moeten zijn. Ook dat is niet een gevoel dat zo overkomt.

[Verskil vertaling] Wie naar vers 20 van onze tekst kijkt in de NBV, die ziet dat deze zin behoorlijk anders is dan in de vertaling van 1951. Daar stond ‘Maar gij geheel anders, gij hebt Christus leren kennen.’ In de NBV staat ‘Maar zo hebt u Christus niet leren kennen.’ In dit geval staat de vertaling uit de NBV dichterbij de oorspronkelijke Griekse tekst. Het woordje ‘anders’ komt namelijk in de Griekse tekst niet voor. Het staat er gewoon zoals het in de NBV vertaald is. Het staat er krachtig en het uitroepen staat er terecht. Als je kritiek zou willen leveren op de vertaling dan zou dat alleen zijn op het feit dat in de Griekse tekst de nadruk ligt op het woordje ‘u’. Blijkbaar wil Paulus de broeders en zusters herinneren. U hebt Christus zo niet leren kennen. Aan u is een andere Christus gepredikt. Het woord ‘anders’ komt er in ieder geval niet in voor.

En dat lijkt me winst. Want het gevaar bestaat dat het ‘anders zijn’ een aparte opdracht is voor christenen. Alsof wij moeten kijken hoe de wereld de dingen doet en dan moeten wij het dus anders doen. En dat is dus niet wat de Here ons hier in onze tekst wil leren. Wat de Here ons hier wil leren is nog veel indringender. In onze tekst wordt prachtig zichtbaar dat leerling van Jezus Christus zijn ons hele leven omvat. Dat een leerling van Jezus anders in het leven staat omdat hij anders denkt en voelt. Anders zijn is geen aparte opdracht maar het kennen van Jezus Christus maakt je wel tot een ander mens dan de mensen van de wereld.

Ik bedien u dan ook het Woord van de Here onder het volgende thema:

[Thema] Wie een leerling van Jezus Christus wordt, wordt een ander mens.

[Opbouw tekstgedeelte] Laat ik, voordat we dieper ingaan op de betekenis van onze tekst, eerst kort iets mogen zeggen over de opbouw ervan. Het is vers waar onze tekst om scharniert zijn de verzen 20 en 21. Bij vers 20 hebben we al stil gestaan. Vers 20: “Maar zo hebt u Christus niet leren kennen.” In vers 21 versterkt hij de woorden van vers 20 met twee vragen. “U hebt toch over Hem gehoord, u hebt toch onderricht over Hem ontvangen?” In de verzen 17 – 19 tekent Paulus wat er in de harten van de ongelovigen leeft. Hij tekent dus niet zozeer hun zondige daden, maar hun innerlijk leven. Die zondige daden komen in het vervolg. Het Schriftgedeelte dat we met elkaar gelezen hebben. In de verzen 22 tot en met 24 beschrijft Paulus wat er in het hart van een christen gebeurt. En wat er in dat hart gebeurt wordt vervolgens zichtbaar in daden die hij in het vervolg beschrijft. Dus dat is de opbouw van onze tekst.

[Geen theorieën] Nu is het gevaar van het schetsen van deze opbouw dat we op de tour van de theoretische verhandelingen gaan. En dat zou geheel tegen de geest van onze tekst ingaan. Want wat hier juist zo opvalt is hoe persoonlijk Paulus is in zijn woordkeuze. Dat begint gelijk in vers 17. Daar zegt hij: “Op gezag van de Heer zeg ik u dus met klem..” Op gezag van de Heer. Op grond van het gezag van Jezus Christus onze Heer spreekt Paulus ons toe. Jezus Christus spreekt dus zelf tot ons in deze woorden. Verder treffen we die persoonlijke bewoordingen in vers 20 en 21. Daar schrijft hij maar niet dat hij ze zo niet heeft onderwezen in de christelijke leer. Maar hij plaatst zijn lezers en luisteraars voor hun Heer Jezus Christus. Zo hebt u Christus niet leren kennen! U hebt toch over Hem gehoord, u hebt toch onderricht over Hem gekregen?

Broeders en zusters, jongelui, jongens en meisjes, het is zo belangrijk dat we dit goed tot ons door laten dringen en telkens weer overdenken. Het is ook het tegengif voor een in elkaar zakkend geloofsleven. Wij leren u maar geen alternatieve visie op het leven, die past in het rijtje van het socialisme, liberalisme of andere sociale theorieën. Wij leren u ook geen alternatieve levensbeschouwing. Wij prediken u de levende Christus. U hebt Jezus Christus leren kennen. De Here Jezus heeft bij zijn vertrek zijn apostelen ook niet de opdracht gegeven zijn gedachtegoed door te geven. Nee, ze moesten de mensen tot zijn leerlingen maken. En leerling zijn van de Here Jezus, is maar niet dat je van de Here Jezus een beetje les krijgt. Want zo ging dat vroeger niet. Een leraar, een rabbi, gaf maar niet een beetje les in rekenen en schrijven. **[Jezus vleesgeworden Woord]** Nee, hij gaf les in leven. En hij vertelde daar niet alleen over, maar als het goed was leefde hij er ook zelf naar. Zo is het bij de Heer Jezus Christus in ieder geval wel. Zijn woorden en zijn leven spraken van dezelfde liefde. Spraken van dezelfde vergevingsgezindheid. Spraken van dezelfde keuzes die een mens moet maken in zijn leven. Wie spreekt over het christelijk geloof, spreekt dus maar niet over een stelsel van leerregels en dogma's, maar die spreekt over de levende omgang met Jezus Christus. En in het verlengde daarvan over de levende omgang met zijn Vader en de Heilige Geest. In Jezus Christus is het Woord van Gods liefde, genade en zorg vlees geworden. Een mens geworden.

[Jezus kennen] En de vraag is dus telkens weer of we Christus hebben kennen. En ik heb het u al zo vaak gezegd, als we in de Woord van God het woord 'kennen' lezen, dat gaat het maar niet om een weten wie Jezus is. Dan gaat het om een levende band met Jezus Christus. Het gaat niet om theorie, maar doorleefde werkelijkheid. En hoe doorleefd die werkelijkheid is, is vaak goed af te lezen aan ons gebedsleven. Want hoe meer we in heel ons leven op Jezus Christus vertrouwen, hoe meer we tot Hem zullen bidden. Tot Hem zullen gaan om vergeving te vragen voor onze zonden. Tot Hem zullen gaan om te vragen om de kracht van de Heilige Geest. Tot Hem zullen gaan om de zorg van onze hemelse Vader. Tot Hem zullen gaan om Hem te danken voor zijn liefde, goedheid, wijsheid en de hoop die Hij ons geeft.

[Wie Jezus echt kent gaat in zijn voetsporen] Wie Jezus Christus in zijn liefde, wijsheid en goedheid heeft leren kennen, wie de vrijheid, vreugde en hoop ervaart die Hij geeft, die kan niet anders dan in de voetsporen van Jezus Christus willen gaan. Als we Christus echt hebben leren kennen en als we zijn leerling zijn geworden, dan wordt ons leven

totaal anders. Dan is het dus niet zo dat we een aantal dingen anders doen dan de mensen die Christus niet kennen. Christen zijn is niet een extraatje boven op het gewone leven. Nee, wie Jezus Christus echt leert kennen, wordt van binnen een ander mens.

[Wie J. Chr. niet kent] Paulus schetst ons hoe het leven van mensen die Christus niet kennen er vanbinnen uitziet. Hij heeft het over heidenen met hun loze denkbeelden. Loze denkbeelden zijn denkbeelden zonder werkelijke inhoud. Je mag denken aan het denkbeeld dat geld of bezit een mens gelukkig maken. Of dat je echt tevreden op je leven zult terugkijken als je een prachtige carrière hebt gemaakt. Of als je veel lof van de mensen hebt mogen oogsten. De Prediker heeft van al deze gedachten de leegheid aangetoond.

Verder schrijft Paulus dat in hun geest duisternis heerst en ze vervreemd zijn van het leven met God, omdat ze Hem niet hebben en hun hart voor Hem gesloten hebben. En zo is het. Als je niet begrijpt dat je niet om aarde bent om maar een beetje voor jezelf te leven, dan begrijp je niet waar het leven echt om draait. Want we zijn alleen maar hier om in liefde met God te leven. Om God groot te maken in ons leven. Om voor, met en door Hem te leven. En wie dat niet ziet, is vervreemd van het echte leven. Het leven met God. En die zal dan ook altijd lijden onder de onvervuldheid van het bestaan. En vanuit die leegte in hun hart gaan ze dan op zoek naar dingen die de indruk wekken ons hart wel te kunnen vervullen. Het genot van geld en goed. Het genot van eten, drinken en seks. Of de vergetelheid van de alcohol, de drugs of de massahysterie van de voetbaltribune. De mensen dompelen zich hierin onder om maar niet de leegte te voelen die er in hun binnenste is. De mensen worden daardoor gemakkelijk bitter en ontevreden. De liefde wordt verdreven door gevoelens van ontevredenheid. Mensen gaan onzinnige dingen roepen als: "Nu ga ik voor mezelf leven." Ze sluiten zich daarin bewust af voor de liefde van God en de nood van de mensen die hun lief zouden moeten zijn. En Paulus schrijft dan ook terecht dat ze zich in hun afgestomptheid overgeven aan losbandigheid en allerlei zedeloze praktijken. En we zien het om ons heen. In het uitgaansleven, op het internet en op de televisie. We horen er collega's over praten en je ziet het om je heen. De wellevendheid is steeds verder te zoeken. En dat is niet vreemd als mensen afgestompt raken en ontevreden zijn. Dat gebeurt als mensen Jezus Christus niet kennen en ervaren dat hun dromen niet brengen wat ze ervan hadden verwacht. Paulus noemt het in vers 22 de bedrieglijke begeerten van de oude mens.

Die wereld van duisternis is ons allemaal bekend. Het is de natuurlijke wereld waarin we van onszelf opgroeien. **[Wie Jezus Christus]** Het is een wereld waar we uit verlost moeten worden. En dat kan dus alleen als we Jezus Christus echt hebben leren kennen. Als we met Hem optrekken. En als we dat doen, dan gebeurt er iets wat bijzonder ingrijpend is. Wat ons treft in het diepst van ons wezen. Wat ons dus ook verlost van loze denkbeelden, duisternis en een leeg leven. Wat ons een nieuw leven laat beginnen. Want onze geest en ons denken worden namelijk vernieuwd. Met deze geest wordt de richting achter ons denken bedoeld. Datgene waar onze gedachten op gericht zijn. Dat verandert. **[Wie J.Chr., vindt rust]** Want je gaat in andere dingen je vreugde en geluk zoeken als je Christus hebt leren kennen. Want je hoeft jezelf niet zo nodig meer te bewijzen. Want je hebt geleerd dat je niet leeft van je prestaties, maar dat je leeft van genade. Van onverdiende liefde. Je bent niet langer gericht op de bevrediging van je eigen verlangens, maar je vindt je vreugde in het feit dat je de Here blij maakt, door naar zijn wil te leven. En dat leidt er natuurlijk ook toe dat we anders denken. Je bent niet meer vol van zorgen en wanhoop als het leven anders gaat dan je had gehoopt of verwacht. Natuurlijk kunnen we dan nog wel teleurstelling ervaren. Maar het is niet alsof het fundament onder ons leven wordt weggeslagen. Want ons fundament is Christus. Je beoordeelt je naaste niet in de eerste plaats meer op grond van hoe hij zich tegenover jou gedraagt, maar je probeert hem of haar te zien door de ogen van God. Je oordeelt niet met een koud en onverschillig hart, maar met liefde en zorgvuldigheid. Je ziet je naaste niet meer in termen wat hij of zij voor jou kan betekenen, maar wat hij of zij voor de Here zou mogen betekenen. Je verheugt je over het goede en bent verdrietig over zonden. Je woorden zijn vriendelijk en warm. Je probeert de naaste te vinden in plaats van af te stoten. Je laat wrok en drift en boosheid varen, alle geschreeuw, gevloek en kwaadaardigheid. Van onverschillig wordt je fijngevoelig.

[Anders zijn] Kortom, je bent anders geworden, omdat u Christus hebt leren kennen. Dit 'anders zijn' is dus geen speciale opdracht voor christenen. Maar wie Christus heeft leren kennen en Hem lief heeft gekregen, die is een ander mens geworden. In hoe hij denkt, in datgene waar hij naar verlangt, in de woorden die hij spreekt en in de dingen die hij doet. Want hij heeft ervaren hoe heerlijk het is om in de kring van Christus liefde en genade te leven. En hij wil meer en meer op Hem gaan lijken. Als een echte leerling die opziet naar zijn Leraar en in zijn voetsporen wil gaan. Allereerst om daarin zijn Le-

raar te eren. In de tweede plaats om daardoor mogelijk de ogen te openen voor de grootheid van zijn Leraar. En in de derde plaats omdat hij in zijn Leraar zijn geluk en leven heeft gevonden.

Daarom is hij anders. Niet omdat hij moet, maar omdat hij niet anders kan, nu hij leerling van Christus is geworden.

Amen